

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αρμόδια : Δρ. Αθηνά Κοντογιάννη
Αναπληρώτρια Συνήγορος Καταναλωτή

Εισηγητής: Ανδρέας Μαντζουράνης

Αθήνα 4 Φεβρουαρίου 2019
Αριθ. Πρωτ. :5646

ΠΡΟΣ:

1.

2. ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Ωρωπού 156
111 46 Γαλάτσι

ΘΕΜΑ: Έγγραφο Σύσταση – Πόρισμα.

Σε συνέχεια της διερεύνησης της ανωτέρω από 20 Σεπτεμβρίου 2018 (αρ. πρωτ. εισερχ. 39511) αναφοράς στην Αρχή μας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, κατ' άρθρο 4 παρ. 5 ν. 3297/2004 (ΦΕΚ 259 Α'), κατόπιν ενδεδειγμένου ελέγχου του φακέλου της υπό κρίση διαφοράς, σχετικά με την αξίωση του τέλους συνδέσεως με το δίκτυο αποχέτευσης, αξίας 909 ευρώ, 18 χρόνια τουλάχιστον μετά την πραγματοποίηση της σύνδεσης από μεταγενέστερο της κατασκευής της συνδέσεως ιδιοκτήτη, παρατηρούμε τα ακόλουθα:

1. α) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 6 του ν. 1068/1980, καθώς και των αρθρ. 11 και 13 του Κανονισμού Λειτουργίας Δικτύου Αποχέτευσης της ΕΥΔΑΠ ΑΕ (Δ16γ/010/178/Γ, ΦΕΚ Β 846/6.5.2009) οι ιδιοκτήτες ακινήτων καταβάλλουν στην επιχείρηση τη δαπάνη κατασκευής της σύνδεσης του ακινήτου τους με το δίκτυο αποχέτευσης. Η δαπάνη αυτή υπολογίζεται βάσει του αρθρ. 13 του ανωτέρω Κανονισμού και βαρύνει τον ιδιοκτήτη των ακινήτων, καθώς και τους ασκούντες τη νομή αυτών και τους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους τους (αρθρ. 9 ν. 2744/1999 και άρ. 18, 19 ΚΛΔΑ ΕΥΔΑΠ)

β) Σύμφωνα με τις διατάξεις της ΑΚ 250, η παραγραφή των αξιώσεων των εμπόρων είναι πενταετής (βλ. και υπ' αριθμ. 38780/20 Οκτωβρίου 2017 έγγραφο Σύσταση της Αρχής και Γνωμοδότηση ΝΣΚ 4/2018). Περαιτέρω, η γνώση του προσώπου του υποχρέου δεν απαιτείται για τη γένεση της αξίωσης και την έναρξη του χρόνου της παραγραφής (βλ. Β. Βαθρακοκούλη, ΕΡΝΟΜΑΚ, 2002, άρθρο 251 ΑΚ, σελ. 1030).

γ) Κατά τις διατάξεις του αρθρ. 1 του ν. 2477/1999 και του νόμου 1068/1980, η εταιρεία ΕΥΔΑΠ είναι Ανώνυμη Εταιρεία, που λειτουργεί σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, διεπόμενη από τις διατάξεις περί Ανωνύμων Εταιρειών (ν. 2190/1920, 2414/1996) και, συμπληρωματικά, από τις διατάξεις του ν. 1068/1980.

Το γεγονός ότι, κατά το άρθρο 11 παρ. 4 του ν. 1068/1980 “*Δια την βεβαίωσιν και την*

είσπραξιν των εσόδων της ΕΥΔΑΠ εφαρμόζονται αναλόγως αι περί δημοσίων εσόδων ισχύουσai εκάστοτε διατάξεις”, δεν αρκεί, προκειμένου να αναιρεθεί ο ιδιωτικού δικαίου χαρακτήρας των απαιτήσεων της εταιρείας. Η συγκεκριμένη διάταξη, αναγνωρίζοντας τον κοινωνικό χαρακτήρα και τη ζωτική σημασία των παρεχομένων από την εταιρεία υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης, εισάγει δικονομικό κανόνα προκειμένου να διευκολύνει την είσπραξη των πόρων της εταιρείας θέτοντας στη διάθεσή της τον μηχανισμό είσπραξης εσόδων και τα δικονομικά προνόμια του δημοσίου, χωρίς όμως να διαφοροποιεί τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις που διέπουν την γένεση και την απόσβεση των απαιτήσεων της εταιρείας.

Ad hoc η 7328/1996 ΕΦΑΘ, όπου αναφέρεται: “..... οι διαφορές που ανακύπτουν από την εφαρμογή του Κ.Ε.Δ.Ε. είναι διοικητικές, αν η υποκείμενη σχέση, στην οποία στηρίζεται ο τίτλος του άρθ. 2 & 2 του ΚΕΔΕ και που αποτελεί το θεμέλιο της εκτέλεσως, είναι σχέση δημοσίου δικαίου, ενώ είναι ιδιωτικές διαφορές και υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια όταν η υποκείμενη σχέση είναι σχέση ιδιωτικού δικαίου (Α.~.Δ. 18/1993 ΕλλΔνη 35. 310, ΟΛΑΠ 489/1992 ΕλλΔνη 33. 1098, ΑΠ ~90/1992 ΕλλΔνη 34. 1076, ΕφΑθ 4190/1990 ΕλλΔνη 32. 1038, ΕφΑθ 7255/1992 ΕλλΔνη 35. 150). Τέλος, η αμφισβήτηση της πληρωμής τελών σύνδεσης με αποχετευτικό αγωγό της ΕΥΔΑΠ αποτελεί ιδιωτική διαφορά και η σχετική ανακοπή που ασκείται, κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ σύμφωνα με την παράγρ. 4 του άρθρου 11 του Ν. 1068/1980 υπάγεται στα πολιτικά δικαστήρια (Μπρίνιας, Διοικητικά εκτέλεση, τόμος Β` 1987, παρ 273, 6 5, σελ.699.....” (βλ. σχετ. και ΕΦΑΘ 7328/1996, ΔΠΡΑΘ 4500/86, ΔΕΦΑΘ 570/1990, 857/989). Άρα, μόνη η ανωτέρω διάταξη, η οποία προβλέπει τη μεσολάβηση των αρμοδίων υπηρεσιών του Δημοσίου που ενεργούν ως εισπρακτικά όργανα της ΕΥΔΑΠ εκκινώντας τη διαδικασία της διοικητικής εκτέλεσης, ως εξαιρετική δικονομική διάταξη, δεν αρκεί προκειμένου να “μετατρέψει” τον εν γένει χαρακτήρα των εσόδων της ΕΥΔΑΠ σε “δημόσια έσοδα”, για τον λόγο και μόνον ότι το Δημόσιο μεριμνά για την είσπραξή τους και να εφαρμοστούν επί αυτών οι ουσιαστικού δικαίου περί παραγραφής διατάξεις του ΚΕΔΕ (ΜΠΗΡ 1336/2013).

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 4/2018 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Τμήμα Β), σχετικά με την είσπραξη εσόδων των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης, ακόμα και αν έχει προβλεφθεί από τον νόμο η παρεμβολή της διοικητικής βεβαιωτικής διαδικασίας (ΚΕΔΕ), αυτή δε μεταβάλλει τη φύση των απαιτούμενων διεκδικήσεων από ιδιωτικές σε δημόσιες (βλ. ΟΛΝΣΚ 398/2013) και ισχύει η πενταετής παραγραφή του Αστικού Κώδικα.

Σύμφωνα με την 388/2014 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Τμήμα Β) που αφορά στην είσπραξη εσόδων του ΜΤΝ, το οποίο αποτελεί ΝΠΔΔ και όχι Ανώνυμη Εταιρεία, όπως η καταγγελλόμενη: “...Ως προς την παραγραφή του προς βεβαίωση...δικαιώματος του ΜΤΝ (βεβαίωση υπό ευρεία έννοια), ελλείπει γενικής ή ειδικής διάταξης, ...εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα (άρ. 249,251) -ΣΤΕ 1601/2007, 1561/2003, ΑΠ 1002/2010, 1100/2006, ΕΣ(πράξη) 112/1993, κ.α.), τουτέστιν το ΜΤΝ δύναται να προβεί στην υπό ευρεία έννοια βεβαίωση εντός είκοσι (20) ετών από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε χώρα η δημοσίευση στην ΕτΚ του αποκαταστατικού διατάγματος.”

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, κατ' αρχήν η λειτουργία της εταιρείας διέπεται από τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου (ΑΚ 250), και μόνο εξαιρετικά εφαρμόζεται ο ΚΕΔΕ για τη διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης των εσόδων της, βάσει ειδικής πρόβλεψης νόμου.

2. Αλλά και περαιτέρω, ακόμη και αν δεν συνέτρεχαν τα ανωτέρω, τίθεται ζήτημα καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος εκ μέρους της ΕΥΔΑΠ Α.Ε. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 281 ΑΚ, η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται, αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη, τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος. Εξάλλου, η διάταξη του

άρθρου 281 ΑΚ είναι διάταξη δημόσιας τάξης και δεν αποκλείεται η εφαρμογή της, όταν ασκείται δικαίωμα που πηγάζει από άλλες διατάξεις δημόσιας τάξης (ΟΛΑΠ 7/2002 ΕλλΔνη 43.681, ΟΛΑΠ 8/2001 ΕλλΔνη 42.382, ΑΠ 106/2013 Δημ. Νόμος, ΑΠ 1731/2012 Δημ. Νόμος, ΑΠ 1427/2011 Δημ. Νόμος, ΑΠ 1023/2011 Δημ. Νόμος, ΑΠ 1144/2011, ΜΠΡΗΡ1336/2013).

Το δικαίωμα θεωρείται ότι ασκείται καταχρηστικά και όταν η συμπεριφορά του δικαιούχου πριν από την άσκησή του, καθώς και η πραγματική κατάσταση που διαμορφώθηκε στο διάστημα που μεσολάβησε, δεν δικαιολογούν τη μεταγενέστερη άσκησή του και καθιστούν αυτή μη ανεκτή κατά τις περί δικαίου αντιλήψεις του μέσου κοινωνικού ανθρώπου. Μόνη η αδράνεια του δικαιούχου και η καλόπιστη πεποίθηση του υπόχρεου, ότι δεν υπάρχει το δικαίωμα ή δεν πρόκειται τούτο να ασκηθεί κατ' αυτού, δεν αρκεί κατ' αρχήν να καταστήσει καταχρηστική την άσκηση του δικαιώματος.

Αν όμως, όπως συμβαίνει στην προκείμενη περίπτωση, η αδράνεια συνοδεύεται από ειδικές περιστάσεις, που συνδέονται με προηγούμενη συμπεριφορά του δικαιούχου και ο ίδιος μεταβάλλοντας τη στάση του, επιχειρεί εκ των υστέρων ανατροπή της κατάστασης που έχει διαμορφωθεί και παγιωθεί, με αποτέλεσμα να επέρχονται δυσμενείς για τα συμφέροντα του υπόχρεου επιπτώσεις, στην περίπτωση αυτή η άσκηση του δικαιώματος μπορεί να καταστεί μη ανεκτή κατά την καλή πίστη και τα χρηστά ήθη και συνεπώς καταχρηστική και απαγορευμένη.

3. Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, καθώς και ότι από τη γένεση της υπό κρίση αξίωσης, πριν το έτος 2000, έχει ήδη παρέλθει πενταετία,

με σκοπό τη συμβιβαστική επίλυση της υπό κρίση διαφοράς, ο Συνήγορος του Καταναλωτή:

I) Καλεί την ΕΥΔΑΠ ΑΕ να προχωρήσει:

Στη διαγραφή του ημίσεως της υπό κρίση οφειλής (273 ευρώ).

II) Καλεί την Εταιρεία και την να γνωστοποιήσουν στην Αρχή εγγράφως, εντός δέκα (10) ημερών, εάν αποδέχονται τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα έγγραφη Σύσταση.

III) Διαβιβάζει την παρούσα Σύσταση στη Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για τις δικές της κατά νόμο ενέργειες, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 και 9ζ και του άρθρου 13^Α του ν. 2251/1994 (ΦΕΚ Α 191), όπως ισχύει.

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Λευτέρης Γ. Ζαγορίτης

ΚΟΙΝ:

Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών
Γεν. Γραμματεία Δημ. Έργων
Τμήμα Εποπτείας Νομ. Προσώπων
Χαριλάου Τρικούπη 182
10673 Αθήνα